

Garipçiler (Birinci Yeniciler - Garip Hareketi Akımı)

Garipçiler Garip Hareketi Akımı Birinci Yeni Hakkında Kısaca Bilgi

Üç arkadaş Varlık dergisinde ölçsüz, uyaksız, sanattan uzak bir akım başlatırlar. Bu yoldaki şiirlerini Garip adlı bir kitapta toplar. Sürrealizm akımından etkilenecek şiirin geleneksel yapısına aykırı şiirler yazmıştır. Kısa bir sürede geniş yankılar uyandıran ve "her anlamda aşkınlığı reddederek bireyin var oluşunu önceleyen" Garip şiiri, 1950 yılına kadar devam eden bu hareket, Orhan Veli'nin 1950 yılındaki beklenmedik ölümüyle birlikte son bulur.

Topluluk 1948 yılında Mahmut Dikerdem'in maddi katkılarıyla "Yaprak" dergisini çıkarmaya başlar. Cumhuriyet Dönemi Türk şiirinde farklı açılımlara neden olduğu için ilgili hareketin göz ardı edilmesi mümkün değildir. Sade bir dille bütün güzelliğini öne çıkararak şiirin halka seslenmesi gerektiğini ifade eden **Garipçiler** kuralsızlığı kural edinmişler edebi sanatlara sırt çevirerek şiirin duyguya değil akla seslenmesi gerektiğini savunmuşlardır.

Onların şiiri, geleneksel şiirin vezin, kafiye gibi araçlarını yitirince gerçekten klasik ölçütler doğrultusunda şiir hükmü vermek için zorlanılan bir söz malzemesine dönüşür. Bu şiirde söyleyiş biçiminden çok söylenen şey ön plana geçer. Birinci Yeni (Garip hareketi), şiirin geniş kitlelere yönelmesi bakımından önemli bir işlevi yerine getirir.

Sıradan insan, dili ve kimliğiyle kendisine yönelen bu şiir hareketine karşı büyük bir sempati duyar. Ancak şiiri, sanat eseri yapan her türlü unsuru dışlaması nedeniyle basitliğin boşluğuna ve ilkeliliğin ilkesizliğine iter. Hiçbir sanattan yardım almayan şiir, acemiliğinden bir türlü kurtulamaz. Anlam ise şiirin tek seçici ögesi olarak kolluk kuvveti görevine soyunur ve şiirin karnı yerine kapısı önüne oturur. Garip'in en büyük eksiği, geleneksel şiiri oluşturan unsurları tümüyle reddetmesidir.

Eğer geçmişin deneyimlerini kendi yetenekleri ve ülküleri ile sentezleyebilseylerdi çok daha yaratıcı bir edebi harekete dönüşebilirlerdi. Bu dönüşümü gerçekleştiremediklerinden dolayı, ideolojik çağrılara daha açık hale geldiler ve bu durum da onların bir bakıma tükenişlerini hazırladı.

Garipçiler kodlaması: OMO

Garipçiler (Garip Hareketi Akımı) Temsilcileri Kimlerdir

Orhan Veli Kanık

Melih Cevdet Anday

Oktay Rifat Horozcu